

Geachte,

Volgende week bespreekt u de begroting VWS in de Tweede Kamer. Ter voorbereiding willen de seniorenorganisaties KBO-PCOB en ANBO graag gezamenlijk een aantal punten onder uw aandacht brengen.

De coronacrisis heeft de afgelopen jaren een groot beroep gedaan op de zorg. En nog steeds dreigt de zorg voor coronapatiënten, de uitgestelde behandelingen en de komende planbare zorg te verdringen. We zien grote capaciteitsproblemen ontstaan. En niet alleen in de ziekenhuizen. Ook de zorg thuis kampt met toenemende capaciteitsproblemen. Dit terwijl de vraag naar zorg en ondersteuning alleen maar toeneemt. We zien wachtlijsten ontstaan, maar ook een grotere druk op mantelzorgers.

ANBO en KBO-PCOB geven al jaren het signaal af dat de vergrijzing ander beleid vraagt. Meerdere malen hebben we aangegeven dat het noodzakelijk is om integraal beleid in te zetten gericht op anders wonen, meer welzijn, een andere inrichting van de wijken en een andere organisatie van de zorg en ondersteuning.

De urgentie is hoog. En ook al wachten we op een nieuw Kabinet, de Kamer zou toch in de positie moeten zijn de noodklok te luiden en ons te steunen in de roep om stevig en integraal ouderenbeleid.

Naast de noodzaak om integraal ouderenbeleid te ontwikkelen willen we uw aandacht ook graag vestigen op een aantal andere onderwerpen.

Domeinoverstijgende zorg

Ook al wordt de zorg in Nederland gelukkig nog steeds hoog gewaardeerd, de krijgen van de juiste zorg is wel heel complex geworden. Zodra mensen te maken krijgen met meerdere zorgverleners, verdwalen ze in de verschillende wetten, loketten en zorglagen. Het doolhof wordt niet minder ondanks alle goede voornemens.

De reden is wat ons betreft helder: het bieden van de juiste zorg en ondersteuning vraagt om maatwerk. Het gaat om een ketensamenwerking om de patiënt/client heen, zodanig dat zorgverleners de meest optimale zorg en ondersteuning weten te geven. Dat maakt de zorg ook efficiënt.

We willen daarom pleiten om nog meer in te zetten op een domeinoverstijgende benadering van de senior die zorg of ondersteuning nodig heeft. Niet het systeem moet leidend zijn maar de juiste ondersteuning nodig om als mens goed te kunnen blijven functioneren.

Langer Thuis: wat nu?

In de afgelopen periode is door het Kabinet ingezet op het Pact Ouderenzorg. Hierin werd onder meer ingezet op het faciliteren en stimuleren van het langer thuis wonen. Er zijn wat goede stappen gezet. Echter na vier jaar is het zaak ook de geleerde lessen te gaan bestendigen en te zorgen dat de goede randvoorwaarden daadwerkelijk gewaarborgd worden. Randvoorwaarden die liggen op nieuwe woonvormen, en investeren in welzijn en wijken.

Met het tekort aan passende (geclusterde) woningen lijkt een drempel te liggen voor senioren om langer zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen. Vooral als iemand te kampen krijgt met beperkingen door een ziekte als dementie. Er is onvoldoende ondersteuning beschikbaar in de vorm

van passende dagbesteding, ondersteuning thuis en ook de casemanager dementie wordt maar beperkt aangeboden.

Met het programma Ouder Worden 2040 wordt een toekomstverkenning ingericht. Hoewel het goed is om een blik op de toekomst te hebben, ontslaat het beleidsmakers niet om ook op de korte termijn te zorgen dat mensen de juiste zorg en ondersteuning krijgen. We zien nu dat door capaciteitsproblemen en regelgeving kwetsbare mensen regelmatig tussen wal en schip vallen.

Er is een visie met bijpassende maatregelen nodig voor de korte termijn. Wat ons betreft kijken we naar regionale visies waarop meerjaren afspraken gebaseerd kunnen worden tussen de verschillende zorgaanbieders. Het doel is een goede zorgketen van eerstelijnszorg, zorg in de tweedelijns en ondersteuning als mensen weer terug gaan naar huis. Dat betekent afstemming in de keten van eerstelijnszorgaanbieders samen met ziekenhuizen en zorgorganisaties.

Technologie

Inzet van technologie kan een belangrijke bijdrage leveren aan het optimaliseren en verder efficiënt maken van de zorg. De coronacrisis heeft laten zien wat mogelijk is. Maar het heeft ook laten zien dat niet iedere senior hierin mee kan gaan. Het kabinet gaat nog meer inzetten op e-health-toepassingen waardoor het mogelijk wordt om de gezondheid zelf te meten en zorg op afstand te ontvangen. Maar ook nieuwe zorgtechnologie krijgt veel aandacht. Het digitaal bijhouden van patiëntendossiers en het elektronisch uitwisselen van de gegevens wordt wettelijk als verplichting vastgelegd.

Mooie stappen maar laten we wel hybride zorg als uitgangspunt nemen. De combinatie van fysieke en online contacten met zorgverleners kunnen heel zinvol zijn, zeker voor patiënten met chronische aandoeningen, mensen met meerdere zorgverleners, of mensen die even snel een kort consult of een uitslag moeten hebben.

Maar we pleiten als seniorenorganisaties ook voor het blijven investeren in seniorvriendelijke digitale toepassingen die geen drempel oproept; betrek de doelgroep bij het ontwikkelen van nieuwe e-health-tools.

Preventie

In de begroting is veel aandacht voor preventie en een gezonde leefstijl. Ook hierin heeft corona ons allen de ogen geopend als het gaat om het belang hiervan. In de begroting voor 2022 is € 10 mln. beschikbaar gesteld voor de versnelling van de regionale preventieakkoorden. Wij pleiten ervoor in de regionale preventieakkoorden ook senioren nadrukkelijk mee te nemen en zorg dat de minister hier actief op let. Zeker daar waar senioren in de knel lijken te komen. Er zijn nog steeds groepen die door beperkte middelen (klein sociaal netwerk, weinig geld, lage opleiding, wonen in achterstandswijken of lage SES wijken/sociale huur en slechte fysieke conditie) onvoldoende bereikt worden met preventie.

We wijzen u er eveneens op dat preventie veel meer is dan alleen leefstijl. Hoe en waar iemand woont is belangrijk, evenals de mogelijkheid om andere mensen te kunnen ontmoeten, activiteiten uit te voeren en het gevoel te houden ondanks de leeftijd er nog steeds toe te doen en te kunnen blijven bijdragen aan de samenleving. Ook hierin moeten we met elkaar investeren.

We vragen u ervoor te pleiten dat het (regionale) preventieakkoord deze onderwerpen ook agendeert.

Verpleeghuizen

Er bereiken ons signalen dat de verpleeghuizen kampen met een capaciteitsprobleem; de wachtlijsten lopen op. Dat maakt steeds meer mensen met zwaardere zorglast thuis zijn met als

gevolg veel druk op de eerstelijn en de mantelzorgers. Tegelijkertijd constateren we dat veel senioren ook uitstellen om zich in te schrijven voor een verpleeghuis en langer dan nodig in het eigen huis blijven wonen met onvoldoende hulp. Het verpleeghuis kampt helaas en ten onrechte met een slecht imago en het is ons aller verantwoordelijkheid dit te kantelen.

Wij pleiten voor:

- *Een uitbreiding van eerstelijnsverblijf bedden in de wijk*
- *Meer tussenvormen tussen thuis en verpleeghuis*
- *Meer capaciteit in de verpleeghuizen*
- *Een reset van het imago van het verpleeghuis.*

We wensen u een goed debat toe en uiteraard zijn we altijd bereid om over deze onderwerpen verder met u van gedachten te wisselen.

Met vriendelijke groeten,

Atie Schipaanboord

Coordinator Public Affairs

Marielle van Oort

Hoofd belangenbehartiging